

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
lica odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-04-81-T
Datum: 6. april 2009.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VEĆEM I

U sastavu: sudija Bakone Justice Moloto, predsedavajući
sudija Pedro David
sudija Michèle Picard

V.d. sekretara: g. John Hocking

Odluka od: 6. aprila 2009.

TUŽILAC

protiv

MOMČILA PERIŠIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTEVU g. PERIŠIĆA ZA PRIVREMENO PUŠTANJE NA
SLOBODU TOKOM USKRŠNJE PAUZE U RADU SUDA**

Tužilaštvo:

g. Mark Harmon
g. Daniel Saxon

Obrana:

g. Novak Lukić
g. Gregor Guy-Smith

Prevod

PRETRESNO VEĆE I (dalje u tekstu: Pretresno veće) Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rešava po "Zahtevu g. Perišića za privremeno puštanje na slobodu tokom uskršnje pauze u radu Suda", podnetom na javnoj osnovi 30. marta 2009. sa povjerljivim dodacima (dalje u tekstu: Zahtev) i ovim donosi svoju Odluku.

I. ARGUMENTI

1. Obrana u Zahtevu traži od Pretresnog veća da odobri Momčihu Perišiću (dalje u tekstu: optuženi) privremeno puštanje na slobodu u kraćem trajanju u periodu od 9. do 19. aprila 2009.¹

2. U prilog svom Zahtevu odbrana tvrdi sledeće:

- a) ne postoji nikakav rizik bekstva optuženog i on neće predstavljati opasnost ni za jednu žrtvu, svedoka ili bilo koje drugo lice;²
- b) optuženi se uvek s poštovanjem odnosio prema Pretresnom veću i uvek se u potpunosti pridržavao odredaba i uslova ranijih perioda privremenog puštanja na slobodu;³
- c) suđenje je još uvek u ranoj fazi;⁴
- d) optuženi se dobrovoljno predao Međunarodnom sudu 7. marta 2005., u roku od tri dana nakon što je formalno obavešten da je protiv njega podignuta optužnica;⁵
- e) optuženi je dobrovoljno sarađivao s Tužilaštvom (dalje u tekstu: Tužilaštvo) i pre nego što je protiv njega podignuta optužnica;⁶

¹ Zahtev, par. 1-2, str. 6.

² Zahtev, potparagraf (a), str. 3.

³ Zahtev, potparagraf (b), str. 4; potparagraf (f), str. 5.

⁴ Zahtev, potparagraf (c), str. 4.

⁵ Zahtev, potparagraf (d), str. 4.

⁶ Zahtev, potparagraf (e), str. 4.

Prevod

- f) Vlada Republike Srbije je pružila garancije u prilog privremenom puštanju optuženog na slobodu;⁷
- g) optuženim licima u drugim predmetima pred Međunarodnim sudom odobravano je privremeno puštanje na slobodu u kraćem trajanju tokom pauza u sudskim postupcima;⁸
- h) optuženi prilaže svoje lično jemstvo kojim se obavezuje da će se pridržavati svih uslova koje Pretresno veće postavi ukoliko njegov zahtev bude odobren;⁹
- i) optuženi želi da provede period dok traje pauza aktivno učestvujućio u pripremama za postupak u svom predmetu sa članovima svog tima koji se nalaze u Beogradu, a posebno sa svojim saradnikom na istrazi;¹⁰
- j) unuka optuženog je rođena 13. januara 2009. i on je još nije ni video ni imao priliku da provede vreme s njom a želeo bi da iskoristi predstojeću pauzu da to učini.¹¹

3. Tužilaštvo je 2. aprila 2009. dostavilo "Odgovor tužilaštva na Zahtev g. Perišića za privremeno puštanje na slobodu tokom uskršnje pauze u radu Suda" (dalje u tekstu: Odgovor) u kom se protivi Zahtevu.¹²

4. U prilog svom stavu, tužilaštvo tvrdi da su se otkako je Pretresno veće odobrilo privremeno puštanje optuženog na slobodu tokom zimske pauze desile sledeće promene u okolnostima:¹³

- a) dokazni postupak tužilaštva je znatno odmakao budući da je Pretresno veće saslušalo dodatnog 31 svedoka i prihvatilo dodatna 1.844 dodatna predmeta.

⁷ Zahtev, potparagraf (g), str. 5; Zahtev, Poverljivi dodatak B.

⁸ Zahtev, potparagraf (h), str. 5.

⁹ Zahtev, potparagraf (a), str. 3; Zahtev, Poverljivi dodatak C.

¹⁰ Zahtev, potparagraf (i), str. 5.

¹¹ Zahtev, potparagraf (j), str. 5.

¹² Odgovor, par. 1, 6.

¹³ Vidi Odluku po zahtevu g. Perišića za privremeno puštanje na slobodu tokom zimske pauze u radu Suda, 17. decembar 2008. (dalje u tekstu: Odluka od 17. decembra).

Prevod

Pored toga, tužilaštvo naglašava da je više navedenih svedoka dalo iskaze u vezi s delima i ponašanjem optuženog.¹⁴

- b) zahtev optuženog odnosi se na kratak period vremena, koji je izvan okvira redovnih pauza u radu suda dva puta godišnje.¹⁵

5. Dana 3. aprila 2009. dostavljena je "Replika g. Perišića na Odgovor tužilaštva na Zahtev g. Perišića za privremeno puštanje na slobodu tokom uskršnje pauze u radu Suda"¹⁶ (dalje u tekstu: Replika) u kojoj odbrana naglašava da je tužilaštvo do sada izvelo manje od polovine predviđenih dokaza kao i činjenicu da nikakva nova pitanja nisu proizašla iz iskaza svedoka koji su svedočili posle Božića koja bi navodila na odbijanje zahteva optuženog za privremeno puštanje na slobodu.¹⁷ Pored toga, odbrana tvrdi da ni pravilo 65 ni praksa Međunarodnog suda ne sadrže ništa čime bi bio utvrđen minimalni rok za privremeno puštanje na slobodu ili što bi ograničavalo privremeno puštanje na slobodu na zimsku ili letnju pauzu.¹⁸

6. Najzad, Pretresno veće napominje da je zemlja-domaćin pozvana da izjavi da li ima ikakvih prigovora na privremeno puštanje optuženog na slobodu. Zemlja-domaćin nije u svom dopisu od 2. aprila 2009. iznela nikakav prigovor u vezi s ovim pitanjem.

II. MERODAVNO PRAVO

7. Pravilo 65 Pravilnika uređuje privremeno puštanje na slobodu. To pravilo, u relevantnom delu predviđa sledeće:

(A) Nakon što je pritvoren, optuženi može biti pušten na slobodu samo na osnovu naloga veća.

(B) Pretresno veće može izdati nalog za puštanje na slobodu samo nakon što zemlji-domaćinu i državi u koju optuženi traži da bude pušten da priliku da se izjasne i samo ako se uverilo da će se optuženi pojaviti na suđenju i da, u slučaju puštanja na slobodu, neće predstavljati opasnost ni za jednu žrtvu, svedoka ni bilo koje drugo lice.

¹⁴ Odgovor, par. 3-4.

¹⁵ Odgovor, par. 3, 5. Tužilaštvo podseća da je Pretresno veće u predmetu *Gotovina i drugi* odbijajući zahtev g. Čermaka za privremeno puštanje na slobodu od deset dana u periodu od okončanja dokaznog postupka tužilaštva i početka iznošenja usmenih argumenata u skladu s pravilom 98bis konstatovalo da "[t]rajanje pripremnog perioda predstavlja i relevantnu i bitnu promenu u okolnostima", Odgovor, par. 5, sa daljim referencama.

¹⁶ Pretresno veće je 2. aprila 2009. usmeno dalo odobrenje za ulaganje replike, T. 5233.

¹⁷ Odbrana dalje tvrdi da je optuženom još pre donošenja Odluke od 17. decembra bila poznata velika većina dokaznih predmeta i dokumenata označenih radi identifikacije koji su sada u spisu, Replika, par. 2-3.

¹⁸ Replika, par. 4.

Prevod

(C) Za puštanje optuženog na slobodu pretresno veće može odrediti bilo koje uslove koje smatra primjerenim, uključujući polaganje kaucije i poštovanje uslova potrebnih da bi se osiguralo prisustvo optuženog na suđenju i zaštita drugih osoba.

8. Odbrana ima obavezu da pokaže verovatnoću da će optuženi pristupiti suđenju i da, ako bude pušten na slobodu, neće predstavljati opasnost za žrtve, svedoke ili druga lica.¹⁹

9. Prilikom odlučivanja da li su uslovi iz pravila 65(B) Pravilnika ispunjeni, pretresno veće mora uzeti u obzir sve relevantne faktore za koje je razumno očekivati da ih uzme u obzir pre donošenja odluke. Veće zatim mora dati obrazloženo mišljenje u kom će izneti svoj stav o tim relevantnim faktorima.²⁰ Koji su to relevantni faktori i koju težinu im treba pridati zavisi od konkretnih okolnosti u svakom predmetu.²¹

III. DISKUSIJA

10. Kao preliminarno pitanje, Pretresno veće podseća na zaključak Žalbenog veća da zahteve za "privremeno puštanje na slobodu u kasnoj fazi postupka treba odobriti samo ukoliko postoje dovoljno uvjerljivi humanitarni razlozi koji opravdavaju puštanje".²² Rezonovanjem *argumentum a contrario* Pretresno veće zaključuje da postojanje dovoljno uverljivog humanitarnog razloga za privremeno puštanje na slobodu u nekoj ranijoj fazi postupka – kao što je to ovdje slučaj – nije obavezno.

11. Kada je reč o tome da li će se optuženi, ako bude privremeno pušten na slobodu, vratiti na suđenje, Pretresno veće je uzelo u obzir težinu optužbi protiv optuženog, kao i trenutnu fazu postupka. Međutim, Pretresno veće se takođe rukovalo zaključkom Evropskog suda za ljudska prava da "težina optužbi ne može sama po sebi služiti kao opravdanje dugotrajnog

¹⁹ Vidi *Tužilac protiv Lazarevića*, "Odluka po zahtevu odbrane za privremeno puštanje na slobodu", predmet br. IT-03-70-PT, 14. april 2005. (fusnota izostavljena), str. 2.

²⁰ *Tužilac protiv Haradinaja, Balaja i Brahimaja*, predmet br. IT-04-84-AR65.2, Odluka po interlokutornoj žalbi Lahija Brahimaja na Odluku Pretresnog veća kojom ga odbija privremeno pustiti na slobodu, 9. mart 2006, par. 8.

²¹ *Tužilac protiv Stanišića*, predmet br. IT-04-79-AR65.1, Odluka po interlokutornoj žalbi tužilaštva na odluku o privremenom puštanju na slobodu Miće Stanišića, 17. oktobar 2005., par. 8.

²² *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.7, Odluka po "Žalbi tužioca na odluku po zahtjevu optuženog Petkovića za privremeno puštanje na slobodu od 31. marta 2008.", 21. april 2008., par. 17.

Prevod

boravka u pritvoru".²³ Pored toga, Pretresno veće je posvetilo odgovarajuću pažnju činjenici da se optuženi dobrovoljno predao Međunarodnom sudu čim je saznao da je protiv njega podignuta optužnica²⁴ i da se u ranijim prilikama uvek u potpunosti pridržavao odredaba i uslova privremenog puštanja na slobodu.²⁵ Najzad, optuženi je pokazao spremnost da sarađuje s tužilaštvom pristajući na više razgovora pre nego što je protiv njega podignuta optužnica.²⁶

12. Pored toga, Pretresno veće ima u vidu lično jemstvo optuženog kojim on preuzima obavezu da će se pridržavati svih naloga koje izda Pretresno veće.²⁷ Pretresno veće je takođe uzelo u obzir garancije koje je dala Republika Srbija i pridalo im odgovarajuću težinu.²⁸

13. Iz navedenih razloga i pod uslovom da se poštuju odredbe i uslovi utvrđeni ovom Odlukom, Pretresno veće se uverilo da će se optuženi, ako bude pušten na slobodu, vratiti na suđenje.

14. Kada je reč o tome da li optuženi, ako bude pušten na slobodu, neće predstavljati opasnost ni za jednu žrtvu, svedoka ili drugo lice, Pretresno veće napominje da nema nikakvih dokaza koji bi upućivali na zaključak da je optuženi ometao sprovođenje pravde ili da će to ubuduće činiti. U tom pogledu, Pretresno veće je takođe uzelo u obzir lično jemstvo optuženog i njegovo ponašanje tokom ranijih perioda u kojima je bio privremeno puštan na slobodu.

15. Iz navedenih razloga i pod uslovom da se poštuju odredbe i uslovi utvrđeni ovom Odlukom, Pretresno veće je uvereno da optuženi, ako bude pušten na slobodu, neće predstavljati opasnost ni za jednu žrtvu, svedoka ni bilo koje drugo lice.

16. Pretresno veće podseća da nije predviđeno nikakvo pravo nekog optuženog na privremeno puštanje na slobodu tokom pauze u radu Suda koje bi proisticalo iz pretpostavke

²³ *Ilijkov protiv Bugarske*, Evropski sud za ljudska prava, Presuda od 26. jula 2001., par. 81, koja se pominje u predmetu *Tužilac protiv Ramusha Haradinaja i drugih*, predmet br. IT-04-84-PT, Odluka po zahtevu Ramusha Haradinaja za privremeno puštanje na slobodu, 6. juni 2005., par. 24. Vidi *Tužilac protiv Franka Simatovića*, Odluka po žalbi tužilaštva na Odluku o privremenom puštanju na slobodu, predmet br. IT-03-69-AR65.2, 3. decembar 2004., par. 15.

²⁴ Vidi Odluku od 17. decembra, par. 10.

²⁵ Vidi Odluku od 17. decembra.

²⁶ Vidi Odluku od 17. decembra, par. 10.

²⁷ Zahtev, poverljivi Dodatak C.

²⁸ Zahtev, poverljivi Dodatak B.

Prevod

nevinosti; naime, pod uslovom da su kriterijumi iz pravila 65(B) zadovoljeni, o tome odlučuje Sud po svom nahođenju.²⁹

17. Primjenjujući to diskreciono ovlašćenje Pretresno veće je uzelo u obzir porodične prilike optuženog koje su navedene u Zahtevu,³⁰ ali im je pridalo ograničenu težinu. Isto se može reći za tvrdnju da će privremeno puštanje na slobodu pospešiti mogućnost optuženog da pripremi svoju odbranu.³¹

18. Pretresno veće je u potpunosti uzelo u obzir činjenicu da je dokazni postupak tužilaštva sada zaista u odmaklijoj fazi nego što je bio u decembru 2008. Međutim, Pretresno veće ne zasniva svoju slobodnu ocenu na činjenicama iz neke ranije odluke. U ovom slučaju, Pretresno veće je uvereno da bi trebalo primeniti svoje diskreciono ovlašćenje u prilog zahtevu optuženog, bez obzira na to što će ga privremeno pustiti na slobodu samo na relativno kratak period.

IV. DISPOZITIV

19. Iz gorenavedenih razloga i na osnovu pravila 54 i 65 Pravilnika, Pretresno veće ovim:

Delimično **ODOBRAVA** Zahtev, i

(1) **NALAŽE** privremeno puštanje na slobodu Momčila Perišića u skladu sa sledećim odredbama i uslovima:

- a. što je pre moguće, dana 9. aprila 2009, ili nakon tog datuma, holandske vlasti će prebaciti optuženog Momčila Perišića na aerodrom Schiphol u Holandiji;
- b. na aerodromu Schiphol, optuženi će biti privremeno predat pod nadzor zvaničnika Vlade Republike Srbije, koji će u tu svrhu biti imenovan pre puštanja na slobodu u skladu s operativnim paragrafom (2)(a) ove Odluke i koji će pratiti optuženog preostalo vreme putovanja do njegovog boravišta u Republici Srbiji;

²⁹ Vidi takođe *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, Odluka po zajedničkom zahtevu odbrane za privremeno puštanje na slobodu tokom zimske pauze, predmet br. IT-05-87-T, 5. decembar 2006., par. 12.

³⁰ Zahtev, potparagraf (j), str. 5.

³¹ Zahtev, potparagraf (i), str. 5.

Prevod

- c. optuženog će na povratku pratiti isti imenovani zvaničnik Vlade Republike Srbije, koji će na aerodromu Schiphol optuženog predati pod nadzor holandskih vlasti dana 17. aprila 2009. ili pre tog datuma, a holandske vlasti će zatim prebaciti optuženog natrag u Pritvorsku jedinicu Ujedinjenih nacija (u daljem tekstu: PJUN) u Hagu;
- d. za vreme trajanja privremenog boravka na slobodi, optuženi će se pridržavati sledećih uslova, a nadležni organi Vlade Republike Srbije, uključujući lokalnu policiju, staraće se za njihovo ispunjavanje:
 - (i) pre odlaska iz Pritvorske jedinice Ujedinjenih nacija u Hagu dostaviće Ministarstvu pravde Srbije u Beogradu (u daljem tekstu: Ministarstvo pravde) i sekretaru Međunarodnog suda adresu svog boravišta u Beogradu;
 - (ii) neće napuštati teritoriju opštine Beograd;
 - (iii) predaće svoj pasoš Ministarstvu pravde;
 - (iv) javljaće se svakog dana, do 13:00 časova, policiji u Beogradu u lokalnoj policijskoj stanici koju odredi Ministarstvo pravde;
 - (v) daće saglasnost da Ministarstvo pravde vrši provere kod lokalne policije u vezi s njegovim prisustvom, kao i povremene nenajavljene posete optuženom od strane predstavnika Ministarstva pravde ili lica koje imenuje sekretar Međunarodnog suda;
 - (vi) neće ni na koji način kontaktirati niti uticati ni na jednu žrtvu ili potencijalnog svedoka, odnosno, neće se ni na koji drugi način mešati u postupak ili sprovođenje pravde;
 - (vii) neće tražiti direktan pristup dokumentima ili arhivama i neće uništavati dokaze;
 - (viii) o svom predmetu neće razgovarati ni sa kim, uključujući sredstva javnog informisanja, izuzev sa svojim braniocem;
 - (ix) nastaviće saradnju s Međunarodnim sudom;
 - (x) strogo će se pridržavati svih uslova koje odrede vlasti Republike Srbije, nužnih da bi te vlasti mogle da ispoštuju svoje obaveze iz ovog Naloga i svojih garancija;
 - (xi) vratiće se na Međunarodni sud 17. aprila 2009. ili pre tog datuma; i

Prevod

(xii) strogo će se pridržavati svakog eventualnog daljeg naloga Pretresnog veća kojim se menjaju ili ukidaju uslovi privremenog puštanja na slobodu;

- (2) **TRAŽI** od Vlade Republike Srbije da preuzme odgovornost za sledeće:
- a. da imenuje zvaničnika svoje Vlade pod čiji će nadzor optuženi biti privremeno predat i koji će pratiti optuženog od aerodroma Schiphol do Republike Srbije i mesta boravka optuženog i obezbediti da isti zvaničnik prati optuženog od mesta njegovog boravka do aerodroma Schiphol, gde će se optuženi staviti pod nadzor holandskih vlasti, koje će ga zatim prebaci natrag u PJUN;
 - b. da, čim to bude moguće, Pretresno veće i sekretara Međunarodnog suda obavesti o imenu imenovanog zvaničnika iz prethodnog potparagrafa;
 - c. za ličnu bezbednost i zaštitu optuženog dok traje njegov privremeni boravak na slobodi;
 - d. za sve troškove vezane za prebacivanje optuženog s aerodroma Schiphol u Beograd i nazad;
 - e. za sve troškove u vezi sa smeštajem i bezbednošću optuženog dok traje njegov privremeni boravak na slobodi;
 - f. da obezbedi da se optuženi jednom dnevno, najkasnije do 13:00 časova, javlja u neku lokalnu policijsku stanicu;
 - g. da u roku od dva sata Sekretarijat Međunarodnog suda obavesti o svakom eventualnom propustu optuženog da se javi u policijsku stanicu kako je određeno;
 - h. da, na zahtev Pretresnog veća, tužilaštva ili odbrane, obezbedi sva sredstva za saradnju i komunikaciju između strana u postupku i osigura poverljivost svih komunikacija te vrste;
 - i. da svake nedelje Pretresnom veću podnese pismeni izveštaj o tome da li se optuženi pridržava odredaba ove Odluke;
 - j. da optuženog smesta uhapsi i pritvori ukoliko prekrši bilo koji od uslova ove Odluke; i
 - k. da odmah izvesti Pretresno veće o svakom eventualnom kršenju gorenavedenih uslova;

Prevod

- (3) **UPUĆUJE** sekretara Međunarodnog suda da se konsultuje s Ministarstvom pravde u Holandiji o praktičnim merama za puštanje optuženog na slobodu i da zadrži optuženog u PJUN u Hagu dok Pretresno veće i sekretar ne budu obavješteni o imenu zvaničnika Republike Srbije pod čiji će nadzor optuženi biti privremeno predat;
- (4) **TRAŽI** od vlasti svih država kroz čije će teritorije optuženi putovati:
- a. da optuženog drže pod nadzorom sve vreme koje provede u tranzitu na aerodromu;
 - b. da optuženog, ako pokuša da pobjegne, uhapsi i pritvori do njegovog povratka u PJUN u Hagu.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je merodavna engleska verzija.

/potpis na originalu/
sudija Bakone Justice Moloto,
predsedavajući

Dana 6. aprila 2009.
U Hagu,
Holandija

[pečat Međunarodnog suda]